

Завада Ярина Ігорівна
Шиб О. В.

Регіональне протистояння Ізраїлю та Ірану як виклик режиму нерозповсюдження ядерної зброї

УДК 327(55+569.4):623.454.8
DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2023-4.25>

Завада Я. І.
асистент кафедри політології
та міжнародних відносин
Національного університету
«Львівська політехніка»
вул. Степана Бандери, 12,
Львів, Україна
ORCID: 0000-0001-6094-5397

Шиб О. В.
студент V курсу
Національного університету
«Львівська політехніка»
вул. Степана Бандери, 12,
Львів, Україна
ORCID: 0009-0009-1355-2633

Проблема розповсюдження ядерної зброї на сьогодні гостра як ніколи, оскільки у світі зараз панує безпекова криза, яка була спровокована зухвалістю вторгненням росії до України. Найбільший від Другої світової війни конфлікт у Європі, безумовно, вплинув на безпекову ситуацію в різних частинах світу, винятком не став і Близькосхідний регіон, де ірано-ізраїльська конфронтація досягла найбільшої напруженості. Ядерна програма Ізраїлю є одним із найважливіших факторів у протистоянні з Іраном та його союзниками. Саме тому обрана проблема є надзвичайно актуальною на сьогодні.

У статті проаналізовано ірано-ізраїльські відносини в контексті режиму нерозповсюдження ядерної зброї. Встановлено, що стосунки між держави є складними та сповнені протиріччя, що базуються на політичних, релігійних та геостратегічних чинниках. Одним із основних питань, яке стоїть між ними, є іранська ядерна програма. Ізраїль переконаний, що Іран розвиває ядерну програму, яка становить загрозу для його національної безпеки. В свою чергу Іран заперечує ці звинувачення та стверджує, що його ядерна програма мирна і спрямована на цивільні цілі. Варто зазначити, що сам Ізраїль володіє стратегічною ядерною зброєю, проте офіційно він не підтверджував і не спростовує її наявність. Також, Ізраїль не підписав Договір про нерозповсюдження ядерної зброї (ДНЯЗ) і не дозволяє міжнародним інспекторам перевіряти його ядерні об'єкти. З іншого боку, Іран підписав ДНЯЗ у 1968 році і стверджує, що його ядерна програма мирна та відповідає праву на розвиток ядерної енергетики для цивільних цілей. Проте існують підозри, особливо з боку Ізраїлю та інших країн, що Іран активно розвиває свою військову ядерну програму.

У роботі також досліджено витоки та особливості розвитку ірано-ізраїльського протистояння. Встановлено, що загострення відносин між Іраном та Ізраїлем розпочалося після Ісламської революції 1979 рік та триває до сьогодні. Також, розглянуто перспективи розвитку цього конфлікту у найближчому майбутньому та його вплив на систему міжнародних відносин.

Ключові слова: Ізраїль, Іран, режим нерозповсюдження ядерної зброї, Близький Схід, ядерна зброя, міжнародна безпека.

Вступ. Ірано-ізраїльське протистояння – це довготривалий конфлікт, який розпочався після Ісламської революції в Ірані у 1979 році і триває до сьогодні. Це протистояння можна охарактеризувати, як приховане: обидві сторони ведуть «тіньову війну» один проти одного, тому багато дослідників зазначають, що цей конфлікт є потужним дестабілізаційним фактором на Близькому Сході.

Мета та завдання. Проаналізувати регіональне протистояння Ізраїлю та Ірану як виклик режиму нерозповсюдження ядерної зброї.

Методи дослідження. У роботі використано загальнонаукові та конкретно наукові методи пізнання. В основному використано такі методи як історичний; порівняльний; системний. Історичний метод дав змогу прослідкувати зміни у відносинах Ізраїлю та Ірану; системний метод дозволив дослідити особливості ірано-ізраїльського протистояння на тлі сучасної геополітичної ситуації; порівняльний метод дав змогу порівняти позиції Ізраїлю та Ірану на міжнародній арені. Окрім того, використано такі методи, як аналіз і синтез, індукція та дедукція.

Результати. Останні роки в ізраїльському ядерному дискурсі домінувало лише одне питання: значення іранської ядерної програми для Ізраїлю та те, як він повинен на цю програму реагувати. Якщо протягом минулого десятиліття прем'єр-міністри Аріель Шарон і Ехуд Ольмерт підходили

до іранської ядерної проблеми з великою обачністю та обережністю, то за прем'єр-міністра Біньяміна Нетаньяху іранська ядерна програма стала основною загрозою для національної безпеки [8].

Прем'єр-міністр Б. Нетаньяху разом із міністром оборони Ехудом Бараком і віце-прем'єром Моше Ялоном неодноразово називали ядерний Іран, як неприйнятний і загрозовий для існування Ізраїлю. Хоча практично всі ізраїльтяни погоджуються з тим, що Ірану не слід давати можливості отримати ядерну зброю, серед ізраїльських політиків й до сьогодні тривають запеклі дискусії щодо того, як найкраще досягти цієї мети. Уряд Ізраїлю підтримував та заохочував запроваджувати економічні санкції США та Європою проти Ірану, а також проводити таємні операції, спрямовані на зупинку ядерної програми Ірану [12].

Враховуючи серйозність іранської ядерної загрози та неефективність альтернативних заходів, деякі високопоставлені ізраїльські чиновники все частіше закликають до військових дій проти іранських ядерних об'єктів. Цей потенційний удар пов'язаний із багатьма ризиками, включно з великою ймовірністю того, що Іран зможе відповісти ракетними ударами по Ізраїлю безпосередньо чи через своїх посередників «Хезболлу» та ХАМАС. Однак, прихильники застосування військової сили стверджують, що наслідки створення

Іраном ядерних боєголовок, зміна балансу сил, а також подальше розповсюдження ядерної зброї на Близькому Сході будуть гіршими і що потрібно вжити превентивних заходів найближчим часом [9].

Ізраїльські офіційні особи стверджують, що слід провести «червону лінію» щодо іранського ядерного потенціалу – чітко визначеного в термінах «стадії збагачення або іншої ядерної діяльності, яку офіційний Тегеран не може перетнути». Ізраїльський міністр стратегічних питань Юваль Штайніц прирівнює «червону лінію» до володіння Іраном 250-300 кг урану, збагаченого на 20 відсотків (90% збагачення потрібне для створення повноцінного ядерного заряду). Станом на травень 2014 року запаси 20% збагаченого U-235 в Ірані становлять 56 кг. Ізраїль не був задоволений тимчасовою угодою з Іраном, укладеною за посередництвом групи СВПД 5+1 у 2015 році, однак під час переговорів Ізраїль поводився стримано стосовно своїх публічних заяв щодо іранської ядерної угоди. У міру проведення перемовин щодо ядерної угоди США, країн ЄС з Іраном, Ізраїль стає все більше стурбований тим, що угода не завадить Тегерану таємно здійснювати програму створення ядерної зброї, водночас ускладнюючи для Сполучених Штатів перевірку дотримання Тегераном вимог щодо нерозповсюдження [15;1].

Як зазначив віце-прем'єр міністр Яалон, «краще заплатити високу ціну війни, ніж дозволити Ірану отримати військовий ядерний потенціал». Це те, що стало відомим в Ізраїлі як дилема «бомба чи бомбардування»: чи дозволити Ірану отримати ядерну бомбу, чи бомбити Іран, щоб запобігти цій можливості. З кінця 2011 року з'явилася низка повідомлень, які стверджували, що Нетаньяху та міністр оборони Барак вже просили парламент дозволити застосування сили проти Ірану. В Ізраїлі ці повідомлення спростували, а міністр оборони США Леон Панетта в серпні 2012 року зазначив, що Сполучені Штати вважають, що Ізраїль не ухвалював такого рішення.

Незважаючи на ці заклики до дій, багато хто в ізраїльському оборонному істеблішменті з різних причин виступає проти військового варіанту. Колишній голова Моссаду Меір Даган заявив, що напад на Іран був би «нераціональним», оскільки він лише затримав би ядерну програму Ірану та спричинив би напади у відповідь, які могли б призвести до регіональної війни. Колишній начальник штабу Армії оборони Ізраїлю (ЦАХАЛ) генерал-лейтенант Бенні Ганц заявив, що іранське керівництво є «раціональним», маючи на увазі, що Іран не піде на ризик фактичного виробництва ядерної зброї. А інший колишній начальник штабу ЦАХАЛу Габі Ашкеназі припустив, що іранська загроза не така гостра, як це зображає Нетаньяху і що Ізраїль повинен продовжувати шлях санкцій і таємних операцій, а не вдаватися до військової сили [10].

Крім того, деякі зовнішні аналітики вважають, що Іран ще не прийняв політичного рішення про створення ядерної зброї і що атака фактично призведе до підтримки іранського режиму та підштовхне до більшої прихильності щодо створення ядерної зброї. У військовому плані повітряний удар вимагав би польотів на великі відстані, ухиляння від іранської протиповітряної оборони та націлювання на підземні об'єкти. Колишній директор ЦРУ США Майкл Хейден сказав, що така місія «не під силу» Ізраїлю, хоча в ізраїльських новинах стверджували, що це буде важко, але можливо [2].

Мартін Демпсі, колишній голова Об'єднаного комітету начальників штабів США, повторно висловив занепокоєння, що дії Ізраїлю можуть «явно затримати, але, ймовірно, не знищити ядерну програму Ірану». Враховуючи цю проблему, Шимон Перес, який виконував обов'язки президента Ізраїлю, та інші стверджували, що Ізраїль не повинен діяти сам, а радше повинен співпрацювати із Сполученими Штатами, які мають більш передові військові можливості [4].

Варто зазначити, що з початком повномасштабного вторгнення росії до України протистояння на Близькому Сході теж загострилося, перш за все через активну співпрацю Ірану з РФ у сфері озброєння та ядерних технологій. Ізраїль давно чітко проявив свою схильність до застосування військового тиску, щоб перешкодити ядерним досягненням Ірану та експорту зброї.

Ізраїль провів масштабні заходи, щоб зменшити військовий і розвідувальний потенціал Ірану. Дії Ізраїлю передбачали стеження за іранськими вченими-ядерниками і їх подальшу ліквідацію, зокрема засновника іранської ядерної програми Мохсена Фахрізаде у 2020 році. Також, ізраїльські спецслужби проводили кібератаки на іранські атомні станції, найбільшою з яких був комп'ютерний вірус Stuxnet у 2010 році, який завдав значної шкоди ядерному об'єкту Натанз. Ізраїльські спецслужби також вбили кількох вищих офіцерів Корпусу вартових Ісламської революції Ірану і постійно бомбардував іранські об'єкти в Сирії та Лівані, вражали або нейтралізували іранські нафтові чи вантажні судна. Усе це було частиною ізраїльської стратегії, спрямованої на те, щоб Іран не міг розвинути військовий і ядерний потенціал, який становить пряму загрозу для Ізраїлю та всього регіону [11].

Зі свого боку Іран надає озброєння та фінансує союзу йому ліванську «Хезболлу», підтримує палестинський ісламський рух ХАМАС та ісламський джихад у Секторі Газа проти Ізраїлю. Ісламська Республіка також націлилася на ізраїльські кораблі в Перській Затоці, на співробітників розвідки Моссад і персонал ізраїльських посольств у різних державах. Ізраїльські агенти повідомляли про часті операції іранської розвідки проти ізраїльських цілей на Близькому Сході, в Азії, Європі

та Латинській Америці. Крім того, діючи через Хезболлу, Іран здійснював атаки безпілотниками по Ізраїлю, підтримував операції на сирийському кордоні окупованих Ізраїлем Голанських висот. Ісламська Республіка була ініціатором зіткнення Хезболли на ізраїльсько-ліванському кордоні, намагаючись отримати розвіддані про ізраїльські військові потужності різними способами [14].

Експерти зазначають, що страх перед «іранською загрозою» зіграв вирішальну роль у нормалізації відносин між Ізраїлем та деякими арабськими державами Перської затоки, зокрема Об'єднаними Арабськими Еміратами та Бахрейном. Також Саудівська Аравія доєдналася і згодом очолила об'єднаний «антиіранський фронт». Однак прямі атаки ізраїльських безпілотників на об'єкти в Ісфахані, ступінь збитків яких не відомий, сильно збільшили ізраїльсько-іранську конфронтацію. Беньямін Нетаньяху пообіцяв зробити все необхідне, щоб зупинити Іран у виробництві ядерної бомби, таким чином зберігши статус Ізраїлю, як єдиної військової ядерної держави в регіоні. У той же час, незважаючи на громадські протести, які сколихнули Іран з вересня 2022 року, ісламський режим, як і раніше, сповнений рішучості протистояти Ізраїлю та його союзникам, розвиваючи свою ядерну програму та зберігаючи свій регіональний вплив в Іраку, Сирії, Лівані та Ємені [16].

Адміністрація Джо Байдена прийшла до влади із чіткою стратегією щодо відновлення Спільного всеосяжного плану дій – угоди про ядерну програму Ірану. Але з початком вторгнення росії 24 лютого риторика Тегерану змінилася. Сьогоднішні лідери Ірану більше не зацікавлені у ядерній дипломатії, оскільки ядерний потенціал Ісламської Республіки постійно зростає навіть попри потужні удари Ізраїлю і зріс до рівня, який наближає країну до ядерного порогу. Це точка, коли держава володіє технічними можливостями та достатньою кількістю збагаченого урану для створення ядерного заряду. Значний внесок для розроблення іранської ядерної зброї зробила й росія. Експерти зазначають, що через це Ізраїль буде змушений провести повномасштабну операцію з метою докорінного знищення можливості Ірану виробляти ядерне озброєння. Дедалі тісніші військові відносини Ірану з росією, зокрема передача ним безпілотників, які московія використовує для атак на українську інфраструктуру, зміцнили погляди Заходу на Іран, як на ворога не лише у Вашингтоні, але й у Європі. Військова координація США з Ізраїлем розширюється, що є ще однією ознакою того, що Вашингтон не тільки приймає конфронтацію Ізраїлю з Іраном, але й активно її підтримує.

Наприкінці січня 2023 року американські військові взяли участь у спільних з Ізраїлем навчаннях, які імітували наступальні удари на великій відстані. Варто зазначити, що це були найбільш

інтенсивні навчання, які обидві сторони коли-небудь проводили разом. Вони були розроблені, щоб продемонструвати можливості США швидко реагувати на регіональні загрози. Демонстрація американо-ізраїльської сили мала на меті запевнити партнерів США в незмінній прихильності Сполучених Штатів до безпеки своєї держави, а також союзників. Але багато дослідників інтерпретували це навчання як стримувальний сигнал для Ірану, щоб продемонструвати подальшу могутність військових операцій США та Ізраїлю [18].

6 квітня 2023 року під час святкування в Ізраїлі Песаху сотні ракет були запущені з території Лівану по єврейських містах, аналітики припускають, що це і могла бути відповідь Ірану за допомогою терористичних організацій ХАМАС і «Хезболла» на ізраїльську атаку в Ісфахані. Вже наступного дня, 7 квітня, Армія оборони Ізраїлю заявила про початок операції і завдала ударів по Сектору Газа та Лівану.

Ворожнеча між Ізраїлем та Іраном потенційно досягла переломної точки. Протягом багатьох років ці держави проводили таємні операції один проти одного, але нещодавні атаки ізраїльських безпілотників на іранські військові об'єкти в провінції Ісфахан були найсміливішим кроком. Уряд Ірану пообіцяв вжити заходів у відповідь. Єрусалим і Тегеран тепер ближче, ніж будь-коли, до ескалації конфлікту. Вчені стверджують, що ця потенційна війна не обмежиться лише двосторонніми бойовими діями, а може легко спровокувати величезну кризу на всьому Близькому Сході та далеко поза його межами. Фахівці пояснюють, що плацдарм для бойових дій вже готовий. Втім обидві сторони також усвідомлюють руйнівну ціну такої ситуації. Це те, що стримувало їх до цього часу, і треба сподіватися, що зможе стримувати й надалі.

Ізраїль та Іран входять до числа ключових акторів на Близькому Сході, між якими є значні протиріччя. Оскільки, Ізраїль вважає ядерну програму Ірану ключовою загрозою своїй національній безпеці і стверджує, що якщо Іран стане ядерною державою, це порушить баланс сил у регіоні та загрожуватиме існуванню держави Ізраїль [13].

Висновки. Отже, регіональне протистояння між Ізраїлем та Іраном становить серйозний виклик для режиму нерозповсюдження ядерної зброї. Якщо Іран реалізує свої ядерні амбіції, це може спровокувати інші країни в регіоні до розгортання своїх ядерних програм. А це, ймовірно, призведе до зростання ядерної загрози та порушення стабільності у регіоні. Забезпечення дотримання режиму нерозповсюдження ядерної зброї є важливим завданням, яке вимагає спільних зусиль держав та міжнародних організацій. Дипломатичний шлях та переговори повинні бути використані для досягнення довгострокового регіонального розв'язання конфлікту. Домовленості, наприклад такі, як СВПД є важливими кроками в напрямку

обмеження ядерних амбіцій Ірану та збереження стабільності в регіоні.

Міжнародні інструменти, такі як санкції та моніторингові механізми, відіграють важливу роль у контролі над ядерною програмою Ірану та запобіганні можливому розповсюдженню ядерної зброї. Необхідно зміцнювати ці інструменти та забезпечувати їх ефективне виконання. Також варто враховувати безпекові інтереси всіх держав у регіоні та створювати механізми співробітництва та довіри між ними. Залучення всіх зацікавлених сторін до конструктивного діалогу та спільного пошуку компромісних рішень може сприяти зниженню напруження та побудові стабільності в регіоні.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Завада Я. Іранська ядерна програма в контексті світової та регіональної безпеки : дис. ... д-ра філософії в галузі політології : 052. Львів, 2020. 248 с.
2. Мацарський Ю. Бомба для Синаю: чи є у Ізраїля ядерна зброя. *РБК-Україна*. URL: <https://daily.rbc.ua/ukr/show/bomba-sinaya-izrailya-dernoe-oruzhie-1496826746.html> (дата звернення: 10.08.2023).
3. Axworthy M. *A history of Iran: empire of the mind*. New York : Basic Books, 2008. 341 p.
4. Bar-Zohar M. *Mossad: The great operations of Israel's secret service*. London : The Robson Press, 2015. 384 p.
5. Kaye D. D. A new Israeli approach to Iran? *Survival*. 2022. Vol. 64, no. 2. P. 111–124. URL: <https://doi.org/10.1080/00396338.2022.2055830> (date of access: 26.08.2023).
6. Kaye D. D. *Israel and Iran: a dangerous rivalry*. Santa Monica, CA : RAND, 2012. 118 p.
7. Landau E. B. Iran in North Korea's footsteps: can anything be done?. *Israel Journal of foreign affairs*. 2017. Vol. 11, no. 3. P. 349–355. URL: <https://doi.org/10.1080/123739770.2017.1418352> (date of access: 26.08.2023).
8. Litvak M. *Constructing nationalism in Iran: from the qajars to the islamic republic*. London: Taylor & Francis Group, 2017. 300 p.
9. Lochery N. *The resistible rise of Benjamin Netanyahu*. USA: Bloomsbury, 2016. 378 p.
10. Maoz Z. *Defending the Holy Land: A critical analysis of Israel's security & foreign policy*. Michigan, Ann Arbor: University of Michigan Press, 2009. 728 p.
11. Menashri D. *Iran: a decade of war and revolution*. New York: Holmes & Meier, 1990. 410 p.
12. Parsi T. *Treacherous alliance: the secret dealings of israel, iran, and the united states*. Connecticut: Yale University Press, 2010. 361 p.
13. Shlaim A. *The iron wall: Israel and the Arab world*. London : Allen Lane/The Penguin Press, 2000. 670 p.
14. Steinberg G. M. *Arms control and non-proliferation developments in the Middle East, 2000-1*. Ramat Gan, Israel : Begin-Sadat Center for Strategic Studies, Bar-Ilan University, 2002. 75 p.
15. Steinberg G. M. The obstacles to a middle east nuclear-weapon-free zone. *Nuclear Weapons-Free Zones*. London, 1998. P. 194–209. URL: https://doi.org/10.1007/978-1-349-26972-3_11 (date of access: 26.08.2023).

REFERENCES:

1. Zavada, Ya. (2020). *Iranska yaderna prohrama v konteksti svitovoi ta rehionalnoi bezpeky* [The Iranian nuclear program in the context of global and regional security. Dys. d-ra filosofii v haluzi politologii, Natsionalnyi universytet "Lvivska politekhnik"] . UDK: 327.36/.37(55-2).
2. Matsarskyi, Yu. (2017). *Bomba dlia Synaiu: Chy ye u Izrailia yaderna zbroia*. *RBK-Ukrayna*. <https://daily.rbc.ua/ukr/show/bomba-sinaya-izrailya-dernoe-oruzhie-1496826746.html>(accessed: 10.08.2023).
3. Axworthy, M. (2008). *A history of Iran: Empire of the mind*. New York: Basic Books. (in English)
4. Bar-Zohar, M. (2015). *Mossad: The great operations of Israel's secret service*. London: The Robson Press. (in English)
5. Kaye, D. D. (2022). A new israeli approach to iran? *Survival*, 64(2), 111–124. <https://doi.org/10.1080/00396338.2022.2055830> (accessed: 26.08.2023).
6. Kaye, D. D. (2012). *Israel and Iran: A dangerous rivalry*. Santa Monica, CA: RAND. (in English)
7. Landau, E. B. (2017). Iran in north korea's footsteps: Can anything be done? *Israel Journal of Foreign Affairs*, 11(3), 349–355. <https://doi.org/10.1080/123739770.2017.1418352> (accessed: 26.08.2023).
8. Litvak, M. (2017). *Constructing nationalism in iran: From the qajars to the islamic republic*. London: Taylor & Francis Group. (in English)
9. Lochery, N. (2016). *The resistible rise of Benjamin Netanyahu*. USA: Bloomsbury. (in English)
10. Maoz, Z. (2009). *Defending the Holy Land: A critical analysis of Israel's security & foreign policy*. Michigan, Ann Arbor: University of Michigan Press. (in English)
11. Menashri, D. (1990). *Iran: A decade of war and revolution*. New York: Holmes & Meier. (in English)
12. Parsi, T. (2010). *Treacherous alliance: The secret dealings of israel, iran, and the united states*. Connecticut: Yale University Press. (in English)
13. Shlaim, A. (2000). *The iron wall: Israel and the Arab world*. London : Allen Lane/The Penguin Press. (in English)
14. Steinberg, G. M. (2002). *Arms control and non-proliferation developments in the Middle East, 2000-1*. Begin-Sadat Center for Strategic Studies, Bar-Ilan University. (in English)
15. Steinberg, G. M. (1998). The obstacles to a middle east nuclear-weapon-free zone. *Nuclear Weapons-Free Zones*. pp. 194–209. Palgrave Macmillan UK. https://doi.org/10.1007/978-1-349-26972-3_11 (accessed: 26.08.2023).

The regional confrontation between Israel and Iran as a challenge to the Nuclear Non-Proliferation Regime

Zavada Yaryna Ihorivna

Assistant at the Department of Political
Science and International Relations
Lviv Polytechnic National University
Stepana Bandera str., 12, Lviv, Ukraine
ORCID: 0000-0001-6094-5397

Shyb O. V.

5th year Student
Lviv Polytechnic National University
Stepana Bandera str., 12, Lviv, Ukraine
ORCID: 0009-0009-1355-2633

The problem of the proliferation of nuclear weapons is more acute today than ever, because the world is currently in a security crisis, which was provoked by Russia's audacious invasion of Ukraine. The largest conflict in Europe since the Second World War certainly affected the security situation in various parts of the world, and the Middle East region was no exception, where the Iranian-Israeli confrontation reached the highest tension. Israel's nuclear program is one of the most important factors in the confrontation with Iran and its allies. That is why the chosen problem is extremely relevant today.

The article analyzes Iranian-Israeli relations in the context of the nuclear non-proliferation regime. It is established that relations between states are complex and full of contradictions based on political, religious and geostrategic factors. One of the main issues between them is the Iranian nuclear program. Israel is convinced that Iran is developing a nuclear program that poses a threat to its national security. In turn, Iran denies these accusations and claims that its nuclear program is peaceful and aimed at civilian targets. It is worth noting that Israel itself possesses strategic nuclear weapons, but it has not officially confirmed or denied its existence. Also, Israel has not signed the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons (NPT) and does not allow international inspectors to inspect its nuclear facilities. On the other hand, Iran signed the NPT in 1968 and maintains that its nuclear program is peaceful and in line with the right to develop nuclear energy for civilian purposes. However, there are suspicions, especially from Israel and other countries, that Iran is actively developing its military nuclear program.

The work also examines the origins and specifics of the development of the Iranian-Israeli conflict. It has been established that the aggravation of relations between Iran and Israel began after the Islamic Revolution of 1979 and continues to this day. Also, the prospects for the development of this conflict in the near future and its impact on the system of international relations are considered.

Key words: Israel, Iran, Nuclear Non-Proliferation Regime, Middle East, nuclear weapons, international security.